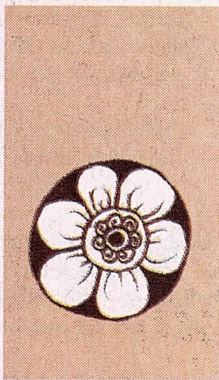
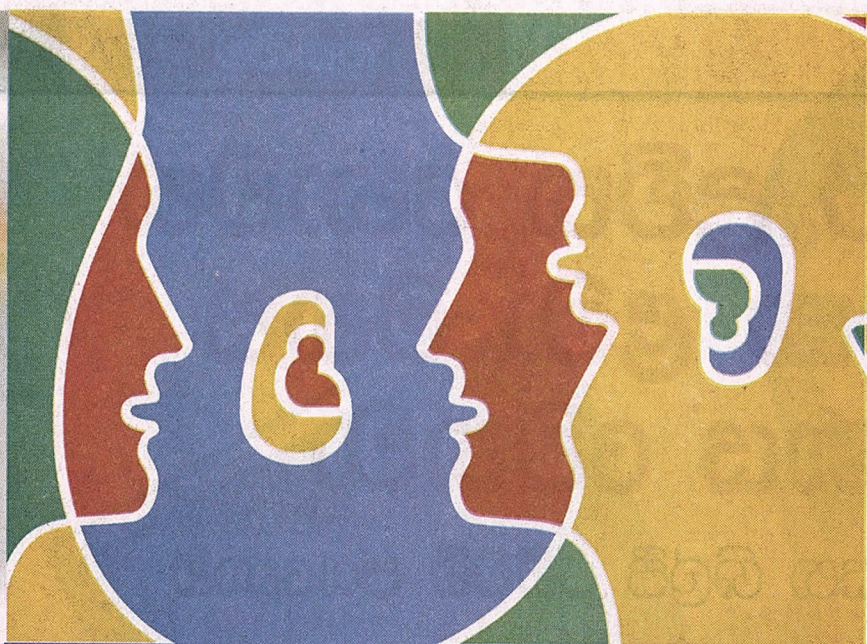

2016 අප්‍රේල් 17 ඉරිදා

මංජුසාව

රෝහලේ ඇති රෙහෙත ගැන

මව්බිසිහ දැනගැනීමේ අයිතිය

පිටුව
29

■ ලයනල්
ගුරුගේ

ලොව ඕනෑම පුරවැසියෙකුට තම භාෂාව මව් කෙනෙක් වැනිය. ඕනෑම මනුෂ්‍යයකු සියලු දේවල් ලබාගෙන ඇත්තේ භාෂාව මුල්කොටගෙනය. ඕනෑම පුද්ගලයකු සිය මිනිසත්කම් ප්‍රකාශ කරන්නේ භාෂාවෙනි. අප අනෙකාගේ භාෂාවට ගරු කළ යුත්තේ ඔහුගේ හෝ ඇයගේ මිනිසත් ගුණ භාෂාව සමග වෙනස් නොවී පවතින නිසාය. ශ්‍රී ලංකාවේ භාෂාව පිළිබඳ සාකච්ඡාව යම් ඉතිහාසයක් දක්වා දිව යයි. අප අනිකාගේ භාෂාවට ගරු නොකිරීම හේතුකොට ගෙන ඇති වූ ව්‍යසන පිළිබඳ මෙහිලා අමුතුවෙන් සඳහන් කළයුතු නොවේ. මෙරට සංහිදියාව වර්ධනයෙහිලාද මූලික වන්නේ භාෂාවයි. අනෙකාගේ භාෂාවට ගරු කිරීමයි.

සිංහල හා දෙමළ මෙරට රාජ්‍ය භාෂාවන් වන්නේය. 1956 දී සිංහල පමණක් රාජ්‍ය භාෂාව බවට පත් වූ අතර එකී තත්ත්වය වෙනස් වී 1987 දී (ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 18 වන ව්‍යවස්ථාව) දෙමළ භාෂාවත් රාජ්‍ය භාෂාවක් ලෙස පිළිගැනිණි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 19 වන ව්‍යවස්ථාවෙන් සිංහල

තිබේ. එසේම ඇතැම් පනත් බොහොමයක් කෙටුම්පත් අවධියේදී භාෂා දෙකෙන් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද එසේ නොවේ. ඖෂධ පනත සම්බන්ධයෙන්ද සිදු වූයේ එබන්දකි. පාර්ලිමේන්තුවෙන් සම්පාදිත සියලු පනත්වල ස්වභාවය එවැනිය. ඒ අනුව භාෂා අයිතිය උල්ලංඝනය කිරීම අමු අමුවේ සිදුවන අවස්ථා ඉහළ පරිපාලන ආයතනවල සිට තවම සිදු වේ. ව්‍යවස්ථාවේ ද්විභාෂා ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ සඳහන් වුවද එය රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීම සිදු නොවේ. එය සැබෑ හැඟීමකින් සිදු විය යුතුය. භාෂා අයිතිය උල්ලංඝනය වීම ලඝුකොට සලකනු ලබයි. එය අවාසනාවන්ත තත්ත්වයකි. නීති සම්පාදනය කර තිබුණාට නොව, සැබෑ වශයෙන් අනෙක් සහෝදර ජාතිය ගැන ගරු කිරීමකින් යුතුව භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් විය යුතුය. නීති තිබිය යුත්තේ පොතපතේ නොව ජීවිතවලය.

බෙලහිත භාෂා කොමිසම

මෙම භාෂා අයිතීන් උල්ලංඝනය වීම හේතුකොටගෙන ඒ වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම සඳහා නොයෙක් ආයතන පිහිටුවා ඇත. 1991/18 දරන පනත මගින් පිහිටුවා

සිංහල බෙහෙත්, ඉංග්‍රීසි බෙහෙත් ආදී කුමන අකාරයෙන් ගන්නද වැදගත්ය. සියලුම ඖෂධවල උපදෙස් පත්‍රිකා සිංහල හා දෙමළෙන් තිබිය යුතුය. දැනට අලෙවිකරන සියලුම ඖෂධ සහ උපකරණවල ඊට අදාළ ලියකියවිලි ඇත්තේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පමණි. මේ නිසා එම ඖෂධ පිළිබඳ දැනගැනීමේදී පුරවැසියා අපහසුතාවට පත් වේ. එසේම ඒවා භාවිත කරන ආකාරය පිළිබඳ, නිවැරදි මාත්‍රා ප්‍රමාණය පිළිබඳ සහ එම ඖෂධ ලබා ගැනීම නිසා ඇතිවිය හැකි අතුරු ආබාධ මොනවාද ආදී කාරණා වෙනත් භාෂාවකින් දක්වා තිබීම විශාල අවදානම් තත්ත්වයකි. යම් ඖෂධයක් ලබාගත යුතු ප්‍රමාණයේ වෙනසක් වුවහොත් එය ජීවිතයකින් වන්දි ගෙවීමට තරම් ප්‍රබල විය හැකි කාරණයකි. ඉන් රෝගීන් සහ මහජනතාව විශාල අපහසුතාවකට පත්වේ. ආහාර සේම ඖෂධ ද පුරවැසියාට අදාළ සංවේදී කාරණාය. ඒවායේදී තමන්ගේ භාෂාවෙන් කරුණු කාරණා දැන ගැනීමට පුරවැසියාට අවස්ථාව තිබිය යුතුය. අදාළ විස්තරයන් ද්විභාෂාවෙන් නොතිබීම නිසා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් සනාථ කර ඇති පුරවැසියාගේ මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවේ. මේ කාරණය පිළිබඳ මේ ලියුම්කරු 2012 රාජ්‍ය භාෂා කොමිසමට සහ මානව හිමිකම් කොමිසමට පැමිණිලි කළ මුත් උක්ත වැරද්ද දිගින් දිගට සිදු වන නිසා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට පෙන්සමක් ගොනු කරනු ලැබීය. පුරවැසියාගේ භාෂා අයිතීන් සුරැකීම පරිදි එහි තීන්දු තීරණ ලැබෙනු ඇතැයි අපගේ විශ්වාසයයි.

මෙහි ඇති ගැටලුව වන්නේ කිසිවෙකුට

දැනට අලෙවිකරන
සියලුම ඖෂධ
සහ උපකරණවල

භාෂාව බවට පත් වූ අතර එකී තත්වය වෙනස් වී 1987 දී (ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 18 වන ව්‍යවස්ථාව) දෙමළ භාෂාවත් රාජ්‍ය භාෂාවක් ලෙස පිළිගැනිණි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 19 වන ව්‍යවස්ථාවෙන් සිංහල හා දෙමළ ජාතික භාෂාවන් වශයෙන්ද 22 ව්‍යවස්ථාවෙන් සිංහල හා දෙමළ පරිපාලන භාෂා වශයෙන්ද පිළිගෙන තිබේ. ඊට අමතරව 22 (4) වන ව්‍යවස්ථාව, 22(5) ව්‍යවස්ථාව සහ 23(1) ව්‍යවස්ථා ඔස්සේ භාෂා අයිතිය පිළිබඳ සඳහන් කර ඇත.

පැවැති ආණ්ඩුව, යුද්ධයෙන් පසු වෙනමම භාෂා අමාත්‍යාංශයක්ද ස්ථාපිත කළේය. ජාතික භාෂා හා සමාජ ඒකාබද්ධතා අමාත්‍යාංශය වශයෙන් නම් කෙරුණු එකී අමාත්‍යාංශය භාෂා විෂයෙහි හඳුනාගත් නොයක් ගැටලු සඳහා විසඳුම් සැපයීමට අධිකාරී ලෙස දැමුවේය. ද්විභාෂා ප්‍රතිපත්තියට අදාළ කාරණයන් යථාර්ථවත් කර ගැනීම සඳහා එහි දී උත්සාහ ගැනුණ මුත් තවමත් භාෂා විෂයෙහි ප්‍රායෝගිකව නොවිසඳුණ ගැටලු බොහෝමයක් පවතින බව පැවසිය යුතුය. එය රාජ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සිට නොයෙක් අංශ දක්වා විහිදී විසිරී පැතිරී තිබේ.

උල්ලංඝනය වන භාෂා අයිතීන්

එහි මූලික කරුණ වශයෙන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය වී ඇති ආකාරය හඳුනාගත හැකිය. එනම් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 23 ව්‍යවස්ථාව අනුව නීති පැනවීම සම්බන්ධයෙන් සඳහන් කර ඇත්තේ මෙසේය. "සියලු නීති සහ අනුනීති පැනවීමද, පළ කිරීමද (රාජ්‍ය භාෂා) සිංහල දෙමළ භාෂා දෙකෙන් සිදු කළ යුතු අතර ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පරිවර්තනයක්ද විය යුතුය." 23(1) තවදුරටත් එහි මෙසේ සඳහන් වේ.

යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ නිකුත් කරනු ලබන, නියමයන්, ප්‍රකාශන, රීති, අතුරු ව්‍යවස්ථා, නියෝග සහ නිවේදනද, ගැසට් පත්‍රයද, ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් සහිතව රාජ්‍ය භාෂා දෙකෙන් පළ කළ යුතුය." 23(2) ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් වන්නේ එසේ වුවද ලංකාවේ පාර්ලිමේන්තු ඉතිහාසය පුරාම නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව රටේ මූලික නීතිය වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය කර

ඇති රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම ඉන් එක් ආයතනයකි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පරිච්ඡේදයේ ඇතුළත් විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කිරීම ගැන විමසීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම කොමිසමේ අරමුණය. කොමිසම විසින්ම හෝ පුරවැසියන් විසින් කරන පැමිණිලි විභාග කිරීම හා ප්‍රතිකර්ම යෙදීමද කොමිසමේ කාර්යයන් වේ. නමුත් යම් භාෂා උල්ලංඝනය වීමක් පිළිබඳ අනෙක් අමාත්‍යාංශයන්ට උපදෙස් දීමට කොමිසමට බලයක් නොමැත. ලැබී තිබෙන අධිකාරී බලය අවමය. එය වෙනත් ආයතනයක් විසින් පිළිනොගැනේ. එකී කාරණය උදාහරණයක් ඔස්සේ තවදුරටත් තහවුරු කළ හැකිය. භාෂා කොමිසමේ හිටපු සභාපතිවරයා වරක් රක්ෂණ සමාගමේ එකල සිටි සභාපතිවරයාට භාෂා අයිතිය උල්ලංඝනය වීම සම්බන්ධයෙන් ලිපියක් යවනු ලැබීය. රක්ෂණ සමාගමේ සභාපති හිටපු ජනපතිගේ හිතවතෙක් වන අතර ඔහු භාෂා කොමිසමේ සභාපතිගේ ලිපිය සැලකිල්ලට නොගත්තේය. එහිදී රාජකාරිමය වශයෙන්, නීතිමය වශයෙන් සිදුවිය යුතු කාරණා යටපත් වී අනියම් ආකාරයේ

බලය පාවිච්චි කිරීමක් සිදු විය. අවසානයේ භාෂා කොමිසමේ සභාපතිවරයාට ඉල්ලා අස්වීමට පවා සිදු විය. එය අභියෝගයට ලක් කිරීමට කිසිවෙකු නොවීය. මෙවැනි තත්වයන් ඉදිරියට ද ඇති නොවිය යුතුය. කුමන තරාතිරමක් නොබලා යම් භාෂා අයිතීන් උල්ලංඝනය වීමක් සිදුව ඇත්නම් ඒ වෙනුවෙන් පියවර ගැනීමේ බලය භාෂා කොමිසමේ සභාපතිවරයා සතු විය යුතුය. ඒ සඳහා භාෂා කොමිසම වඩාත් ශක්තිමත් ස්වාධීන කොමිසමක් විය යුතුය. එසේ නොවී අනෙකාගේ භාෂාවට ගරුකිරීමේ සංස්කෘතියක් දක්වා මේ සමාජය ගොඩ නැගීම අසීරු කාර්යයකි.

අයිතීන් කඩවීම සම්බන්ධ හඬ

එසේම මේ ලියුම්කරු ඇතුළු බොහෝ පිරිසක් පසුගිය කාලය ඇතුළත් භාෂා අයිතිය උල්ලංඝනය වීම සම්බන්ධයෙන් නොයෙක් ආයතනවලට එරෙහිව පැමිණිලි මෙන්ම නඩු බොහෝ ප්‍රමාණයක්

දැනට අලෙවිකරන සියලුම ඖෂධ සහ උපකරණවල ඊට අදාළ ලියකියවිලි ඇත්තේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පමණි. මේ හිසා එම ඖෂධ පිළිබඳ දැනගැනීමේදී පුරවැසියා අපහසුතාවට පත් වේ

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ ගොනු කරනු ලැබීය. පාරිභෝගික කටයුතු අධිකාරිය ඉන් එක් ආයතනයකි. එම අධිකාරිය යටතේ ඇති නිෂ්පාදන සහ සේවාදායක භාෂා අයිතිය ප්‍රබල ලෙස කඩකරයි. පාරිභෝගික නිෂ්පාදනවල සිදුවන භාෂා අයිතීන් කඩවීම පිළිබඳ එම අධිකාරිය කිසිදු පියවරක් නොගනියි. ඔවුන්ට ඒ ගැන කිසිදු නියාමනයක් නොමැත. සියලු නිෂ්පාදනවල ද්විභාෂාවෙන් අදාළ දැන්වීම් යෙදිය යුතුයැයි සිය බලය පාවිච්චි කොට නියෝග නිකුත් නොකරයි. විශේෂයෙන්ම පාරිභෝගික භාණ්ඩයක් පිළිබඳ සිය මව් භාෂාවෙන් දැන ගැනීම පුරවැසියෙකුගේ අයිතිවාසිකමකි. ඒ කෙරෙහි සැලකිලිමත්වීම යුතුකමකි.

ඖෂධ සහ සහ සුවද විලෙවුන්

එසේම ඖෂධ සහ සුවද විලෙවුන් සම්බන්ධයෙන් මේ ලියුම්කරු මේ වන විට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ පෙන්සමක් ගොනුකර ඇත. ඖෂධ යන්න ඉතා වැදගත් දෙයකි. එය

ලැබිය. පුරවැසියාගේ භාෂා අයිතීන් සුරැකෙන පරිදි එහි තීන්දු තීරණ ලැබෙනු ඇතැයි අපගේ විශ්වාසයයි.

මෙහි ඇති ගැටලුව වන්නේ කිසිවෙකුට අනිකාගේ භාෂාව පිළිබඳ හැඟීමක් නොවීමයි. රාජ්‍ය හෝ ජෞද්ගලික වශයෙන් මේ කුමන ආයතනයක වුවද ලිපියක් ලිවීමේ සිට හැම මොහොතකම වෙනත් භාෂාවක් කතා කරන ජාතියක් සිටින බවට සංවේදී බවක් නොමැත. මෙය ආකල්පමය වශයෙන් පුද්ගල ඇතුළත්තයෙන් සිදු විය යුත්තකි. දෙමළ භාෂාව කතා කරන පිරිසක් සිටින බවට සිංහලයාට හැඟීමක් තිබිය යුතුය. සිංහල භාෂාව කතා කරන පිරිසක් සිටින බවට දෙමළ ජනයාට හැඟීමක් තිබිය යුතුය. එකී හැඟීම, සංවේදී බව ලංකාවේ කිසිදු රාජ්‍ය ආයතනයක නොමැත. ජාතික පුස්තකාලයට ගිය විට එහි ලියාපදිංචිය සම්බන්ධයෙන් දෙමළ භාෂාවට අදාළ පෝරමයන් නොමැත. ඒ පිළිබඳ විමසූ විට ඔවුන් පවසන්නේ 'සිංහල පුළුවන් එකේ සිංහලෙන් පුරවලා දෙන්න' ආදී ලෙසය. අනෙකාගේ මව් භාෂාවෙන් අදාළ ලියාපදිංචි වීමේ පෝරමය පිරවීමට අයිතියක් ඇති බවට හැඟීමක් එකී ආයතනවල නිලධාරීන්ට නොමැත. ඒ තවත් එක් නිදසුනක් පමණි. බොහෝ අවස්ථාවල අපගේ අත්දැකීම් එබඳුය.

අමාත්‍යාංශයේ වගකීම

සහජීවනය සංවිඳ හා රාජ්‍ය භාෂා පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයක් ද මේ වන විට ස්ථාපනය කර ඇත. එම අමාත්‍යාංශයට විශාල කාර්යභාරයක් ඇත. එනම් ඉහත සඳහන් කළ නොයෙක් භාෂා ගැටලු සම්බන්ධයෙන් ගත යුතු පියවර ගැනීම සහ සියලු රාජ්‍ය ආයතනවල කටයුතුවලදී, පුරවැසියන්ට සේවා සැපයීමේදී භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අනිවාර්ය කටයුත්තක් බවට පත් කිරීමය. එසේම නියාමනය සහ පසු විපරම සිදු විය යුතුය.

භාෂා ප්‍රතිපත්තියට අදාළ නීති, නියෝග පැනවීමෙන් නොනැවතී, ඒවා ක්‍රියාත්මක වනවාදැයි සොයා බැලිය යුතුය. නිරීක්ෂණය කළ යුතුය. මෙවැනි දෑ සඳහා භාෂා කොමිසමට ඉඩ ලබා දිය යුතුය. භාෂා කොමිසමට නිබේන බල තල ප්‍රමාණවත් නොවේ. සම්පත් ප්‍රමාණයද අවමය. පිහිටුවන්නන් වාලේ භාෂා කොමිසමක් පිහිටුවීමෙන් පලක් නොමැති අතර ඉන් අපේක්ෂිත අරමුණුද ඉටු නොවේ. අප මීට පෙර දුම්රිය නැවතුම්පළවලේ නිවේදන කටයුතු භාෂා ත්‍රිත්වයෙන් සිදු නොවීම පිළිබඳ පැමිණිලි කළ අතර අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමෙන් අනතුරු එය යම් කාලයක් නිවැරදිව ක්‍රියාත්මක විය. නමුත් පසුව අපගේ නිරීක්ෂණය වන්නේ නිසි පරිදි ඒවා දිගින් දිගට ක්‍රියාත්මක නොවන බවයි. එම නියෝග අනුගමනය නොකරන බවයි. ඉන් පැහැදිලි වන්නේ යම් නියෝගයක් නිකුත්කිරීමෙන් පසුව දිගින් දිගට ඒ පිළිබඳ සොයා බැලීමක් ඒ ආයතනවලින් සිදු නොකරන

බවයි. මාර්ග නීති කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් දඩ කොළ ලිවීමේ විධිමත් ක්‍රමයක් තවම නොමැත. දෙමළ පුරවැසියකු යම් වරදක් කළ විට දඩ කොළයෙහි අදාළ වරද සඳහන් කරන්නේ සිංහලෙනි. වරදට අදාළ ස්ථානයෙහි අංකයක් සඳහන් කොට ඒ අංකයට අදාළ වැරද්ද කුමක්දැයි එම පත්‍රිකාවේම පසෙකින් භාෂා ද්විත්වයෙන්ම සඳහන් කරන ක්‍රමවේදයක් ඇති වන්නේ නම් මේ ගැටලු වඩාත් පහසුවෙන් විසඳා ගත හැකිය. එවිට අදාළ පොලිස් නිලධාරීන් භාෂාව නොදැන සිටීමේ ගැටලුවට ද ප්‍රායෝගික විසඳුමක් ලැබේ. පර්යේෂණාත්මකව මෙවැනි දෑ කෙරෙහි අදාළ බලධාරීන්ගේ අවධානය යොමු විය යුතුය.

කෙසේ වතුදු මෙය දිගින් දිගටම ඔඩුදුවන ගැටලුවක් බවට පත්ව තිබේ. අප ජාතික හැඳුනුම්පත, ඖෂධ සහ සුවඳ විලවුන්, ජාතික ගීය ආදී පුමුබ කාරණා ඇතුළු බොහෝ භාෂා අයිතීන් කඩවීම් පිළිබඳ පෙනී සිටින්නේ

අනෙකාගේ භාෂාවට අපගේ භාෂාවට මෙන්ම ගරුත්වයක් ඇති නිසාය. එකී ගරුත්වය රැකිය යුතු නිසාය. එම භාෂාවටද අභිමානයක් ඇති නිසාය. මේ භාෂා ගැටලුව විසඳීම සඳහා අමාත්‍යාංශ, කොමිසම් සහ ආදී නොයෙකුත් ආයතන පිහිටුවනු ලැබුවද සැබෑ හැඟීමකින් එකී ආයතනවල කටයුතු නොවන්නේ නම් ඉන් පලක් නොමැත. තවදුරටත් අනෙකාගේ භාෂාවට ගරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාධනීය ආකල්ප ඇති විය යුතුය. එය සියලුම රාජ්‍ය ආයතනවල නිලධාරීන්ගේ සිට පුරවැසියන් දක්වා සිදුවිය යුත්තකි.

භාෂා අයිතිය නීති, ප්‍රතිපත්තිවලට සීමා වී ලේඛනගතව තිබීමෙන් ඔබ්බට ගොස් ප්‍රායෝගික තලයේ ක්‍රියාත්මක කර ගැනීමට උනන්දුවක් තිබිය යුතුය. තමාගේ භාෂාවට මෙන්ම අනෙකාගේ භාෂාවට ආදරය නොකරන තෙක් ද්විභාෂා ප්‍රතිපත්තිය සැබෑවටම මහපොළොවේ ක්‍රියාත්මක වෙන දිනයක් උදාකර ගැනීම අසීරුය.